

СТАНОВИЩА

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

465-А ПЛЕНАРНА СЕСИЯ, ПРОВЕДЕНА НА 15 И 16 СЕПТЕМВРИ 2010 Г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Стратегия на Европейския съюз за региона на р. Дунав“

(2011/С 48/02)

Докладчик: г-н BARABÁS

Съдокладчик: г-н MANOLIU

На 26 февруари 2010 г. г-н Šeřčovič, заместник-председател на Европейската комисия, отправи към Европейския икономически и социален комитет относно искане за изготвяне на проучвателно становище относно:

„Стратегия на Европейския съюз за региона на р. Дунав“.

Специализирана секция „Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 20 юли 2010 г. (докладчик: г-н Barabás, съдокладчик: г-н Manoliu).

На 465-ата си пленарна сесия, проведена на 15 и 16 септември 2010 г. (заседание от 16 септември 2010 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 123 гласа „за“, 2 „против“ и 8 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1 В настоящото становище ЕИСК разглежда като приоритетна задача европейското организирано гражданско общество да се възползва от предоставената от Европейската комисия възможност да отправи конкретни практически препоръки като принос към разработвания в момента план за действие относно стратегията за Дунавския регион (наричана по-долу Дунавска стратегия) ⁽¹⁾. ЕИСК се надява, че неговите препоръки отразяват по адекватен начин ангажираността и твърдата подкрепа на Комитета и организираното европейско гражданско общество за стратегията. ЕИСК очаква бъдещата стратегия реално да допринесе за подобряването на условията на живот и труд на всички граждани от Дунавския регион, който той счита за огледалото на Европа.

1.2 В политически план планираната Дунавска стратегия:

1.2.1 трябва да бъде открита, приобщаваща, да отчита социалните, икономическите и екологичните аспекти, да взема под внимание препоръките на организациите на гражданското общество и да надгражда върху натрупания от тях опит;

1.2.2 предвид сложността и взаимозависимостта на разглежданите въпроси, може да постигне резултат единствено ако

системно се придържа към принципа на интегрирания подход, вместо да възприема различен подход за всеки сектор, и ако набляга на необходимостта да бъдат постигнати целите на съответните заинтересовани страни;

1.2.3 трябва да отчита и да се стреми да насърчава сътрудничеството в области на „меката сигурност“ като съвместни действия на аварийните служби при природни бедствия, мобилността на работниците, предприятията и др. или за изготвяне на планове за действие при непредвидени ситуации за справяне с екологични катастрофи;

1.2.4 трябва да допринесе за възможно най-пълноценното използване на възможностите, предоставени от Договора от Лисабон, и по този начин – и за последователно прилагане на принципа на демокрацията на участието;

1.2.5 трябва да бъде подходящ инструмент, който:

а. да допринесе по същество, в качеството му на политика за макрорегионално развитие, за задълбочаването на процеса на европейска интеграция, по-специално в рамките на програмата „Европа 2020“ (интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж); и

⁽¹⁾ Бъдещата стратегия за региона на р. Дунав ще включва следните държави-членки: Германия, Австрия, Унгария, Словакия, Чешката република, Словения, България и Румъния и следните държави, които не членуват в ЕС: Хърватия, Сърбия, Украйна, Молдова, Босна и Херцеговина и Черна гора.

б. да сближи ЕС и шестте страни от региона, които не са членки на ЕС, като ги подкрепи в техния стремеж към интеграция;

1.2.6 трябва да отразява политиката на ЕС на макрорегионално равнище, както и активната и творческа роля и приноса на организираното гражданско общество;

1.2.7 трябва да допринесе за координирането на работата на системите за сътрудничество, които вече съществуват на различни равнища и в различни сфери в региона, както и за подобряването на тяхната ефикасност и премахване на дублиранията;

1.2.8 трябва да разполага с ясна, проста и прозрачна система на управление, основаваща се на възходящ подход по отношение на организираното гражданско общество; получените резултати следва да бъдат оценявани в рамките на годишни конференции;

1.2.9 трябва да се осъществява под формата на процес, чието прилагане предполага гъвкавост и периодично преразглеждане и, по възможност, заделяне на допълнителни финансови средства;

1.2.10 трябва да има реалистични цели, а за да се гарантира ефикасното прилагане, трябва да бъдат формулирани приоритети; за изпълнението им следва да се изготви средносрочен план за действие, от който ясно да личи, че важно условие за успех е да се привлекат и активно да се включат всички участници, като се прилага принципът на партньорство;

1.2.11 трябва да носи ясно видими и осезаеми за обществото и гражданите резултати, с цел да доведе до подобряване на условията на труд и живот на гражданите, включително и младите хора;

1.2.12 трябва да отразява значението на гражданския и социалния диалог;

1.2.13 трябва да признае значението на взаимосвързаността в Дунавския регион;

1.2.14 трябва да вземе под внимание опита от прилагането на стратегията на ЕС за Региона на Балтийско море.

1.3 *Практически предложения на равнище гражданско общество към плана за действие за планираната Дунавска стратегия:*

1.3.1 целесъобразно е да се изгради регионална мрежа на организациите на гражданското общество от региона – Danube Civil Society Forum (Дунавски форум на гражданското общество), която да дава възможност, наред с другото, за общи действия и проекти, като членовете на мрежата се събират веднъж годишно, последователно в различните страни от региона;

1.3.2 следва да се организират прояви (срещи, фестивали, посещения, изложби, панаири и др.), които да засилват у народите от Дунавския регион чувството за обща принадлежност

и да спомогат за формирането на регионално съзнание при зачитане на културното многообразие, особено у младите хора; за постигането на тази цел би спомогнало също и регионално списание, посветено на културата;

1.3.3 целесъобразно е всяка година на различно място да се организира Дунавска седмица, която би могла да бъде подходящ форум за обсъждане на актуални въпроси, свързани с Дунавската стратегия, и за представяне на резултатите;

1.3.4 за да се осигури постоянна подкрепа от страна на гражданите и организираното гражданско общество в рамките на ЕС и в съседните държави, които не са членки на ЕС, стратегията се нуждае от ефективна и непрекъсната комуникационна стратегия;

1.3.5 при разработването на програмите по Дунавската стратегия следва да се обърне специално внимание на маргинализираните групи и на тези в неравностойно положение, по-специално ромите;

1.3.6 необходимо е в региона да се засилят редовните контакти и сътрудничество между заинтересованите страни, както и социалният и гражданският диалог. Националните икономически и социални съвети биха могли да играят важна роля в това отношение;

1.3.7 създаването на Дунавски бизнес форум (Danube Business Forum), който да включва социалните и икономическите участници, би могъл да бъде важен инструмент за сътрудничеството и икономическото, социалното и териториалното сближаване в Дунавския регион; организациите на работодателите в региона следва да имат достъп до и да бъдат насърчавани да участват в програмите за финансиране на организирането на този форум;

1.3.8 по-нататъшното намаляване и дори премахването на препятствията пред свободното движение, както и прилагането на принципа на достоен труд и справедливо възнаграждение биха допринесли за сближаването между хората;

1.3.9 за прилагането на Дунавската стратегия следва да се използват постиженията и услугите на информационното общество;

1.3.10 би могло да се създаде международна група от изследователи, която да анализира и разгледа в научен план въпросите, свързани с Дунавската стратегия, като дейността ѝ се подпомага от стипендиантска програма;

1.3.11 следва да се обмисли как тематичните години и програми на Европейския съюз могат да се свържат с Дунавската стратегия;

1.3.12 трябва да се оказва подкрепа на инициативите, насочени към преподаване на използваните в региона езици;

1.3.13 ЕИСК следва да създаде обсерватория или постоянна проучвателна група за Дунавската стратегия;

1.3.14 изпълнението на елементите, посочени в Дунавската стратегия и в нейния план за действие, следва да се осъществява и наблюдава от ръководен комитет, съставен от представители на гражданското общество. Този комитет следва да представя заключенията си в годишен доклад;

1.3.15 успоредно с приемането на Дунавската стратегия Европейската комисия следва да подкрепи и няколко подходящи пилотни проекта с цел тестване и придобиване на първоначален опит;

1.3.16 изпълнението на Дунавската стратегия и на нейния план за действие би могло да се финансира от различни източници: наред с европейските фондове (по-специално структурните фондове) и от собствени средства на страните от региона, частния сектор, както и на международни финансови институции. Разчитайки на тяхното участие, Комитетът препоръчва да се създаде специален фонд.

1.3.17 ЕИСК счита Дунавската стратегия, чието приемане се предвижда за първото шестмесечие на 2011 г., по време на унгарското председателство, за решаващ инструмент за създаването на динамичен, конкурентоспособен и процъфтяващ Дунавски регион.

2. Насоки на Дунавската стратегия

2.1. При изготвянето на Дунавската стратегия е важно да се определи концепцията, на която да се опира стратегията за сътрудничество за Дунавския регион и програмата за действие за нейната реализация.

2.2. По тази причина при изготвянето на Дунавската стратегия следва да се отчетат:

— аспектите, свързани с икономическото, социалното и териториалното сближаване;

— ролята на реката по отношение на транспорта и инфраструктурата (по-специално във връзка с общоевропейски транспортен коридор VII, засягащ р. Дунав) и свързани с това потенциал за развитие на икономически дейности по принцип; необходимостта от подкрепа на мерките за поддръжка на фарватера, когато това е необходимо за транспортни цели, от премахване на участъците с недостатъчен капацитет, посочени в приоритетен проект № 18 на ТЕМ-Т, във връзка с което трябва да се разглежда като насочващо и да се прилага на практика Съвместното изявление, изготвено под егидата на Международната комисия за опазване на река Дунав (МКОРД), необходимост от продължаване на интермодалните проекти в областта на транспорта (изграждане на контейнерни терминали в пристанищата) и

проектите за допълнителен автомобилен транспорт в Дунавския регион (мостове с голямо значение за потоците на превози на товари); както и необходимостта от осъществяване на важни за развитието проекти като канала Дунав-Букурещ, който би бил от полза за европейската икономика;

— фактът, че Дунав е източник на питейна вода и енергия и представлява естествена природна среда, която следва да се опазва; устойчивото развитие е ключов елемент; следва да се подкрепят енергийни инфраструктурни проекти като ВЕЦ;

— ролята на иновациите, научните изследвания и образованието в региона;

— необходимостта от развитие на възможностите за туризъм по р. Дунав, както и потенциалът за развитие на селските райони. По отношение на последните, следва да се обмисли финансиране на проекти, които да насърчат дейности в страните със значителни земеделски традиции; финансирането на инфраструктурни проекти за товарене на зърнено-житни култури, особено в страни с дългогодишни земеделски традиции;

— ролята на реката за формиране на общо „дунавско“ съзнание и идентичност, при които межкултурният диалог и солидарността, включително и между държави-членки на ЕС и трети страни от региона, играят първостепенна роля;

— евентуалното увеличаване на обема на превозите трябва да бъде съобразено с опазването на околната среда;

— наличието на потенциал за разрешаване на конфликти, който да може да допринесе за намирането на решение във връзка с исторически натрупалото се напрежение в региона.

2.3. Предвид разнопосочните и доста често конкуриращи се ценности и интереси, е важно да се изгради интегрирана Дунавска стратегия, която да се основава на общи основни принципи и да отчита не само икономическата целесъобразност, но и нуждите и факторите от социално естество, включително и позициите на гражданското общество и неговия принос.

2.4. Плодотворна Дунавска стратегия, основана на икономическото, териториалното и социалното сближаване, означава създаване на динамичен, конкурентоспособен и процъфтяващ Дунавски регион.

3. Контекст

3.1 На заседанието си на 18 и 19 юни 2009 г. Европейският съвет прикани Европейската комисия до края на 2010 г. да представи стратегия на ЕС за Дунавския регион. По време на подготовката редица заинтересовани участници изразиха своята позиция в рамките на откритата консултация, обявена от Европейската комисия.

3.2 ЕИСК категорично и решително подкрепя новия макро-регионален подход на Европейския съюз и в този контекст създаването на Дунавска стратегия на ЕС. В качеството си на институционален представител на организираното европейско гражданско общество, ЕИСК е готов да играе активна роля и да поеме инициативата в изготвянето и осъществяването на стратегията.

3.3 Интересът на ЕИСК към въпросите, свързани с Дунавския регион, и неговата ангажираност във връзка с тази тематика датират отдавна. През последните години Комитетът прие редица документи, отнасящи се до различни области, като например транспорта и опазването на околната среда. Тези

документи показват по безспорен начин причините, поради които ЕИСК счита Дунавския регион за важен и подкрепя разработването на Дунавска стратегия.

3.4 Следва да се отбележи, че с последните разширявания на Европейския съюз неговият географски център чувствително се измести на изток, а икономическият център на тежестта си остава в Западна Европа. Икономическото, териториалното и социалното сближаване, които са възлов елемент на Дунавската стратегия, и практическите идеи, на които се опира нейното осъществяване, представляват подходящ принос за премахването на този дисбаланс.

Брюксел, 16 септември 2010 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Mario SEPI
